

תקות מנחם

גליון מס'

252 (13)

ערש"ק פרשת פנחס
י"ג תמוזה' תהי' שנת אל-על* – שנת
ביאת ה'משיח (בגימטריא)

על סיומי הרמב"ם

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי הרמב"ם
ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

ע"פ ההוראה שקיבלתי מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שיל"ו, להדפיס ולפרסם הדברים הנאמרים בעז"ה בסיומי הרמב"ם, להראות ולהוכיח הנראה לענ"ד בדרך אפטר, הקשר שבין שיעורי הרמב"ם לפרשה והתאריך שבהם נלמדו, הנני מוציא לאור עלון זה לכבוד שבת קודש.

ואבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

לחיות עם הזמן!

ספר קדושה - ב'

מחזור ל' (גימטריא "בכ"ח") שנה כ"ח (גימטריא - "יחי")

בעז"ה יום ה' פרשת בלק ה' תמוז

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)

סיום הלכות מאכלות אסורות והתחלת הלכות שחיטה

אסורים, אלא הרחקות ודרכים שיביא האדם את עצמו לידי
"קדושה וטהרה יתירה, ויתרחק מן העבירות".

ובפרק האחרון של הלכות איסורי ביאה³ מדבר הרמב"ם על
איסור יחוד עם העריות שזו קבלה ממש מסיני, ואח"כ
מהלכה ג' ואילך כותב הרמב"ם על איסור יחוד עם הפנויה שזו
היתה הרחקה וגזירת דוד ובית דינו, כדי שלא יגיעו לידי עבירה.
ובהלכות האחרונות של הפרק האחרון כותב הרמב"ם⁴: "לפיכך
ראוי לו לאדם לכונן יצרו בדבר זה, ולהרגיל עצמו בקדושה
יתירה ובמחשבה טהורה ובדיעה נכונה כדי להינצל מהם, ויזהר
מן היחוד שהוא הגורם הגדול... וכן ינהוג להתרחק מן השחוק
ומן השכרות ומדברי עגבים, שאלו גורמים גדולים, והם מעלות
של עריות. ולא ישב בלא אשה, שמנהג זה גורם לטהרה יתירה.
גדולה מכל זאת אמרו⁵: "יפנה עצמו ומחשבתו בדברי תורה
וירחיב דעתו בחכמה, שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב
פנוי מן החכמה".

וגם בסיום הפרק האחרון של הלכות מאכלות אסורות מדבר
הרמב"ם על דברים שאינם אסורים מן התורה, וחכמים הוסיפו
איסורים, ומסיים בהלכה האחרונה⁶: וכל הנוהר בדברים אלו
מביא קדושה וטהרה יתירה לנפשו, וממרק נפשו לשם הקדוש
ברוך הוא, שנאמר⁷: "והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש
אני".

וזוהו גם הסיום של פרשת בלק, שפינחס נלחם להביא צניעות
וקדושה שלימה לעם ישראל.

ובסיום של הלכות טומאת אוכלין, גם מדבר הרמב"ם על
האכילה בתוספת קדושה וטהרה, ושהחסידיים הראשונים היו
אוכלים גם החולין בטהרה ומסיים: "ודבר זה קדושה יתירה
היא ודרך חסידות וכו', שהפרישות מביאה לידי טהרת הגוף
וכו' וטהרת הגוף מביאה לידי קדושת הנפש וכו' וקדושת הנפש

איסור התערבות בגוים

א. אנו מוצאים בהלכות מאכלות אסורות ענין הדומה למ"ש
בפרשת בלק;

בהלכות מאכלות אסורות מדובר על הגזירה שגזרו חכמים
ואסרו לאכול מפת הגוים או מבשוליהם ולשתות עמהם, שלא
יבואו לידי חתנות. וכך פוסק הרמב"ם¹: "ויש שם דברים
אחרים אסרו אותם חכמים, ואע"פ שאין לאיסורם עיקר מן
התורה, גזרו עליהם כדי להתרחק מן הגוים עד שלא יתערבו
בהם ישראל ויבואו לידי חתנות. ואלו הם: אסרו לשתות
עמהם, ואפילו במקום שאין לחוש לנין נסך, ואסרו לאכול
פיתם או בשוליהם, ואפילו במקום שאין לחוש לגיעוליהם;
כיצד לא ישתה אדם במסיבה של גוים, ואע"פ שהוא יין מבושל
שאינו נאסר, או שהי' שותה מכליו לבדו", ואח"כ מבאר
הרמב"ם פרטי הלכות אלו.

וענין דומה אנו מוצאים בסוף פרשת בלק שאכלו עם בנות
מואב, [וכנראה שהיו שם מאכלות אסורות, ושל עבודה זרה]
וזנו עם בנותיהם והשתחוו לעבודה זרה שלהן כמשי"ב²: "ויחל
העם לזנות אל בנות מואב: ותקראן לעם לזבחי אלוהיהן,
ויאכל העם וישתחוו לאלוהיהן".

קדושת ישראל

ב. הענינים המדוברים בספר קדושה הם על ביאות האסורות
ומאכלות האסורות (וגם הלכות שחיטה מדברות על השחיטה
הכשרה, שאחרת הבשר אסור באיסור נבילה), שע"י קיום
הלכות אלו מגיע האדם לדרגות הקדושה. וגם בסיום הלכות
איסורי ביאה, וגם בסיום הלכות מאכלות אסורות מדבר
הרמב"ם שאדם ירחיק את עצמו גם מדברים שהם לא ממש

* ע"פ הפסוק בתחילת הפטרת פרשת ויצא (הושע יא, ו): "ואל על יקראוהו",
שמורה שהנביאים קוראים ומעלים את ישראל "אל על" – אל הקב"ה, ועד למעלה
הכי עליונה, הגאולה וביאת המשיח, וע"ד הנאמר (תבואו כו, ט): "ולתתך עליון על
כל הגוים אשר עשה, לתהילה ולשם ולתפארת", שיתקיים בשלימות בביאת
המשיח והגאולה!

¹ ה' מאכלות אסורות יז, טי-י

² בלק כא, א-ב

³ ה' איסורי ביאה פכ"ב, כ-כא

⁴ ה' איסורי ביאה פכ"ב, ה"א ואילך.

⁵ קידושין פא, ב.

⁶ הלכה לב.

⁷ שמיני יא, מד.

בעז"ה יום ב' פרשת פינחס ט' תמוז

היי תהיי שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)
סיום הלכות שחיטה וכל ספר החמישי – ספר קדושה
והתחלת ספר השישי - ספר הפלאה, הלכות שבועות
קנאת ה' לצניעות

א. את הלכות שחיטה למדו בימים האחרונים של פרשת בלק ומסיימים בימים הראשונים של פרשת פינחס, שבשתיהן מדובר בחתיית בשיעורי החומש, ע"ד קנאותו של פינחס לשמור על צניעות וקדושת עם ישראל, וכן נכתב בסיום הקודם, שבחטא בנות מואב מדובר גם ע"ד עבירה בהלכות כשרות (שאכלו מבישולי זבחי אלוהיהן של בנות מואב ובזנות עמהן) שכ"ז נעצר ונפסק ע"י מעשיו וקנאותו של פינחס, ובספר קדושה שעכשיו מסיימים מדובר גם ע"ד קדושת עם ישראל בענייני עריות וצניעות – הלכות איסורי ביאה, וע"ד קדושת עם ישראל בכשרות האכילה – הלכות מאכלות אסורות (שזה כולל גם הלכות שחיטה).

שחיטה מן הצואר

ב. ואפשר לומר שבהלכות שחיטה כלולים ומרומזים הפרטים שהיו בחטא בנות מואב;
בקשר לדין שהשחיטה צריכה להיות בצוואר, מביאה הגמ' בפרק השוחט בחולין ג' מקורות¹¹: "אמר רב כהנא מנין לשחיטה שהיא מן הצוואר, שנאמר¹²: "ושחט את בן הבקר" – ממקום ששח חטהו. ואומר רש"י: "מן הצוואר. מן הגרון: ששח. שכופף: חטהו. הכשירהו לאכילה וטהרהו. לישנא אחרינא חטהו. הוציא את דמו ונקהו".

ואח"כ מביאה הגמ' מקור אחר לדין השחיטה מן הצוואר: "דבי ר' ישמעאל תנא 'ושחט' – אל תקרי ושחט אלא וסחט – ממקום שחט – חטאו (ואומר רש"י: "ששח. שמוציא קול) וכן מביאה הגמ' עוד מקור: "רב יימר אמר, אמר קרא¹³: 'וזבחת' – ממקום שזה – חתהו (ואומר רש"י: 'שזב שדמו זב חתהו. שברחו כלומר חתהו') וכפי שהגמ' מביאה הפסוק בפרשת דברים¹⁴: "אל תירא ואת תחת".

שחיטה וביורור לתאוות

ג. ואפשר לומר שמלימודים אלה רואים את פעולות ה"שחיטה" בעבודתו של היהודי בעבודת ה', "והביורור" שהיא פעולת באדם. ובפרט שהפסוק "ושחט" מדבר על שחיטת הקרבנות שמשם לומדים את ענין השחיטה. וענין ה"קרבנות" יש כל הזמן בעבודת ה', כמש"נ שם¹⁵: "אדם כי יקריב מכם" כמבואר בחסידות שהאדם מקריב את עצמו ונפשו לה', וכל דבר שיש בעבודת המקדש יש בעבודתו הפרטית של כאו"א שנאמר: "ושכנתי בתוכם" בתוך כל אחד ואחד. (והרי בשחיטת הקרבנות (ובכפרות) מסתכלים, וצריך לחשוב שהיי מגיע זאת לאדם, וה' בחסדו החליף זאת על הבהמה והעוף). וע"פ הנ"ל; בפעולת השחיטה באדם יש ג' ענינים ע"פ ג' המקורות הנ"ל;

א) הלימוד הראשון שהשחיטה היא מן הצוואר; "ממקום ששח – חטהו"; היינו שהרי הבהמה שחה ומכופפת את צווארה לארץ, כדי לאכול מעשב הארץ; היינו שכאן הכוונה על תיקון וביורור תאוות האכילה להעלותה לה', וכמו שאומרת הגמ' בחולין¹⁶: "אין ושחט אלא ומשך" [שמכך לומדים דין הולכה והבאה בשחיטה], וכביאור אד"ש שבפנימיות הכוונה למשוך ולהעלות את הבהמה והנפש הבהמית והתאוות הבהמית למעלה ולה', והיינו שכאן מדברים על

גורמת להידמות בשכינה וכו"ו שזהו ע"פ הברייתא דר' פנחס בן יאיר המובאת בסוף מסכת סוטה⁸, שם כתוב "שהנקיות מביאה לידי טהרה, וטהרה מביאה לידי פרישות, ופרישות מביאה לידי קדושה וכו"ו".

ואפשר לומר על דרך הצחות בל"ק – ר"ת בא לידי קדושה, שזהו גם ע"י הזהירות והמלחמה של פינחס לקדושת ישראל. וכן אפשר לומר: בל"ק – ר"ת לשם קדוש ברוך (הוא), כמ"ש בהלכה האחרונה: "וממרק נפשו לשם הקדוש ברוך הוא" [ובדרך אגב אפ"ל; בל"ק – ר"ת ברכה לא קללה וכן (מהסוף להתחלה) קללה לברכה, ע"פ הפסוק: "ולא אבה ה' אלוקיך לשמוע אל בלעם, ויהפוך ה' אלוקיך לך את הקללה לברכה"].

והתקדשתם והייתם קדושים

ג. הרמב"ם מסיים את הלכות מאכלות אסורות בפסוק: "והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני", והתחילו הלכות אלו בסיום חודש סיון כ"ט סיון, וענין חודש סיון שהוא חודש השלישי חודש מ"ת, וכמו שאד"ש מבאר את מעלות חודש השלישי שבו ניתנה התורה, ע"פ דברי הגמ' "בריך רחמנא דיהיב לן אוריאלן תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי", ומבאר אד"ש שעד מ"ת היו 2 – העליונים לחוד ותחתונים לחוד, האלוקות לחוד והגשמיות לחוד, ומ"ת וע"י קיום המצוות נה"י השילוב בין העליונים והתחתונים; שהביאו את הקדושה ואת האלוקות לעולם, שזהו "עליונים ירדו לתחתונים", והעלו את העולם והגשמיות לה' – "תחתונים יעלו לעליונים", שמ"ת עשה את השילוב של העליונים והתחתונים, שזהו המספר 3 וסיימו ההלכות בסיום החודש השלישי.

וענין השילוב, "ועליונים ירדו לתחתונים ותחתונים יעלו לעליונים", גם נכלל ומשמע מהפסוק שמביא הרמב"ם בסיום ההלכה ו"התקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני", כמו שמביא רש"י עה"פ: "כי אני ה' אלוקיכם"; כשם שאני קדוש, שאני ה' אלוקיכם' כך 'והתקדשתם', קדשו את עצמכם למטה, ו'הייתם קדושים' לפי שאני אקדש אתכם למעלה ולעולם הבא. היינו ההעלאה מלמטה למעלה וההמשכה מלמעלה למטה, בגלל "כי קדוש אני"; שה' משלב את המעלה והמטה [וכמו שכתבו בגליון הקודם שציור המספר 3. בהשגחה פרטית מורה על חצי עיגול מלמעלה וחצי עיגול מלמטה, וקו באמצע שמחברם].

"תקות חוט השני" – הלכות ה' מאכלות אסורות¹⁰

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. בסוף הלכות מאכלות אסורות כותב ע"ד איסור לשתות ולאכות פת ובישול עכו"ם כי יכול להביא לחתנות, ובפרשת בלק אכלו זבחיהן וזנו איתן.
- ב. בסיום פרשת בלק פינחס נלחם לקדושה וצניעות עם ישראל.
- ג. בהל' מאכלות אסורות ואיסורי ביאה – גזירות להרחקה, והתקדשם והייתם קדושים.
- ד. לפי רש"י והתקדשתם – מלמעלה למטה והייתם קדושים – ממטה למעלה כי קדוש אני – המשלב, סיום חודש השלישי.

* * *

⁸ סוטה מט, ב. בשולי הגליון.

⁹ ספרא.

¹⁰ יהושע ב, ח. ועיין ברש"י שפירוש "תקות" – מלשון "קו וחבל" (שבו הורידה רחב את המרגלים של יהושע, ועל ידו משפחתה תלו את תקוותם), והרי זו מטרת חיבורנו "תקות מנחם" – להראות בעז"ה את הקו וחוט השני המקשר ומשוה התוכן הנלמד בשיעורי הרמב"ם עם תוכן הפרשה והתאריך בשנה, (ועיין מה שכתבנו בזה בהקדמה לספרנו "תקות מנחם" ח"א).

¹¹ חולין כז, א.

¹² ויקרא א, ה.

¹³ ראה יב, כא.

¹⁴ דברים א, כא.

¹⁵ ויקרא א, ב.

¹⁶ חולין לב, ב.

ויסות תיקון ובירור תאוות האכילה, בכונה ובאופן הראוי, שזהו הפירוש **חטאו** – תטהרו ותנקוהו לאופן הראוי, שהאכילה תהי בכונה לשם שמים ולעבודת ה'.

(ב) "ממקום **שח**- חטהו"; היינו בירור ותיקון הדיבור שיהי ע"פ תורה לא בדברים האסורים, ניבול פה לשון הרע ורכילות או דברים בטלים, ולעומת זאת יהיו הדיבורים באופן של "ומשך" – העלאה למעלה דיבורים נעלים בדברי קודש ודבורי תורה שזהו פירושו "**חטהו**" – ותטהרו.

(ג) "ממקום **שזב** חטהו"; זיבת הדם מורה על רתיחת הדמים והתאוות הבהמיות והגופניות הנמוכות, כמו התאוות הקשורות בענייני נשים ועריות ו"**חטהו**" – פירושו לבטל תאוה זו ולווסתה באופן המועיל ע"פ התורה ולשם שמים, כנ"ל – "**ומשך**"; להעלות למעלה.

פינחס עצר חטא בנות מואב

ד. ובירור ותיקון שלושת תאוות אלו, שלומדים מ"שחיטה" כנ"ל, ושע"כ מדובר בכללות בספר קדושה, בהלכות (שמסיימים כעת), איסורי ביאה והלכות מאכלות אסורות ושחיטה, אנו מוצאים גם בפרשת החטא עם בנות מואב;

(א) חטא בנות מואב עצמו בא בגלל תאוות העריות ועצירתו ע"י קנאות פינחס היא הפעולה לקדושת עם ישראל שע"כ מדובר בהלכות איסורי ביאה. ועל זה עשה פינחס "**שחיטה**" – שעצר את זיבת הדם והתאוה.

(ב) גם ענין הכשרות ובירור ותיקון תאוות האכילה (שע"כ מדובר בהלכות מאכלות אסורות והלכות שחיטה) אנו מוצאים בפרשה זו שבנות מואב פיתו את העם לאכול מזבחי אלוהיהן, העבודה זרה שלהן שהי חלק מההתערבות והזנות איתן כמש"נ¹⁷: "ותקראן לעם לזבחי אלוהיהן ויאכל העם וישתחוו לאלוהיהן", ואת כל זה עצר פינחס והביא להנהגה של קדושה בעם ישראל.

(ג) גם ענין הדיבור האסור והבלתי רצוי כתוב בפרשה זו, כנ"ל שהחטא הי ע"י הפיתוי שלהן כמש"נ "ותקראן לעם וגו'" (וגם אצל הגברים היו מפתים לזנות בדיבור כמו שאומר רש"י ד"ה: "**וישתחוו לאלוהיהן**). כשתקף יצרו עליו **ואומר לה השמיע לי**; היינו שהי הדיבור והפיתוי לזנות גם מצד בנות מואב וגם מצד הגברים מבני ישראל, שע"כ גם מדובר בהלכות איסורי ביאה להיזהר מדיבורי תאוה, כמש"ש ברמב"ם בהלכה האחרונה המסיימת את הלכות איסורי ביאה¹⁸: "וכן ינהוג **להתרחק** מן השחוק ומן השכרות **ומדברי עגבים**, שאלו גורמין גדולים והם מעלות של עריות".

ואת כל שלושת תאוות אלו עצר פינחס והביא לקדושת עם ישראל, ומתאים ביותר שאת ספר קדושה מסיימים בימים הראשונים של פרשת פינחס שם מדובר ע"ד קנאותו של פינחס: "תחת אשר קינא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל".

פינחס זה אליהו – מבשר הגאולה

ה. וע"י הקנאות לקדושה, זוכים ל"פינחס זה אליהו"¹⁹ מבשר הגאולה וביאת המשיח ונמצאים בתחילת תמוז - חודש הגאולה, בין גאולת ג' תמוז לגאולת י"ב-י"ג תמוז [וי"ל י"ב – ר"ת יום בשורה י"ג – ר"ת - יום גאולה; שהבשורה היתה ב"ב והגאולה בפועל היתה ב"ג], ושם גאולה דדורנו והגאולה השלימה ע"י מלך המשיח **חד הוא!**

ואח"כ נאמר: "הנני נתן לו את בריתי שלום"²⁰ ואומר ע"ז ה"בעל הטורים" "**שלום** - בגימטריא - זהו **משיח!**"

וספר קדושה הוא ספר **החמישי** ברמב"ם ש-5 קשור להנהגה שלמעלה מהעולם והטבע וד' סוגי ויסודות העולם דרגא הקשורה לה [כמבואר בחסידות (ע"פ הזהר²¹) שע"כ נאמר "**החמישית לפרעה**" – "דביה איתפריעו ואיתגליין כל נהורין"], ו"**חמשי**" – אותיות **משיח!** היינו שהקדושה והצניעות של עם ישראל מביאים את המשיח, מ"ד מ"ש נאו!

נר לרגלי דבריך

1. הרמב"ם מסיים ההלכה האחרונה של הלכות שחיטה וכל ספר "קדושה"; שמדבר על מטרות ופעולות המצוות והמצוה, במילים: "למי שצויה בהן ברוך, והצילנו מלמשש בחושך וערך אותנו נר לישר המעקשים ואור להורות נתיבות הישר. וכן הוא אומר: " נר לרגלי דבריך, ואור לנתיבות".

ופסוק זה המסיים ההלכה והספר, מתאים לפסוק שהרמב"ם פותח בו את ספר קדושה [נעוץ סופן בתחילתן] ב"כותרת": "פעמי הכן באמרתך, ואל תשלט בי כל און"; ש"פעמי הכן באמרתך" [הכוונה היא לצעדי הרגל ע"פ דברי התורה – דבר ה', מתאים לפסוק שבסיום "נר לרגלי דבריך" – שהכוונה שדברי ה' שבתורה מאירים ומנחים את הליכתו וצעדיו של היהודי, שזהו מה שכותב כאן: "והצילנו מלמשש בחושך, וערך אותנו נר לישר המעקשים, ואור להורות נתיבות הישר".

ומתאים גם לסיום הפסוק הפותח: "ואל תשלט בי כל און", וכאן כותב: "והצילנו מלמשש בחושך.. נר לישר המעקשים ואור להורות נתיבות הישר".

"תקנות חוט השני" – סיום הלי שחיטה וכל ספר קדושה¹⁰

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

א. פינחס קינא ועצר עבירת הזנות והאוכל עם בנות מואב – שע"כ מדובר בספר קדושה.

ב. שחיטה – לתאוות הזנות האכילה ודיבורים אסורים – שהי בפרשת בנות מואב.

ג. סיום ספר החמישי – משיח – ופינחס זה אליהו מבשר הגאולה.

* * *

ספר הפלאה א'

מחזור ל' גימטריא "בכ"ח" שנה כ"ח גימטריא "יח"י"

בעז"ה יום ועש"ק פרשת פינחס

חג הגאולה י"ג תמוז (י"ג – ר"ת יום גאולה)

הי' תהי' שנת אל-על – שנת ביאת ה'משיח (בגימטריא)

סיום הלכות שבועות והתחלת הלכות נדרים

הפלאה – פלא!

א. הלכות שבועות הן ההלכה הראשונה של ספר "הפלאה", שנקרא כך ע"ש הכתוב בתורה כמה פעמים בענין השבועות והנדרים: "**יפליא** לנדור נדר" (בפרשת ערכין²² ובנזירות²³) או "**לפלא** נדר" (בפרשת הקרבנות והמנחות והנסכים²⁴). וב"הפלאה" יש שני פירושים;

(א) הפירוש הפשוט במילה הפלאה היא כמש"ש בתורה כמה פעמים בקשר לשבועות ונדרים: "איש כי **יפליא** לנדור נדר וגו'", שהפירוש הפשוט והמשמעות של הפלאה, כמו שאומר רש"י בפרשת בחוקותי יפריש בפיו או בפרשת נשא יפרש, היינו שענין השבועות והנדרים הוא להבדיל ולהפריש הדבר ולפרש בפיו את הבדלת הדבר [כפי הפירושים השונים במפרשי רש"י אם הגירסא והכוונה יפריש בחיריק או יפריש בצירה], ובכל אופן פירוש "**הפלאה**" מלשון הבדלה כמש"נ: "והפליתי ביום ההוא את ארץ גושן" וכן "והפלה ה' בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים"²⁵, היינו שע"י השבועה והנדר הוא מבדיל ע"י פיו את עצמו ואת הדבר שמתחייב עליו, לקדושה או לכל ענין שקיבל על עצמו.

(ב) וה"אבן עזרא" מוסיף עוד פירוש למילה "**יפליא**"; עה"פ כי יפליא בפרשת נזירות שבפרשת נשא, אומר ה"אבן עזרא": "יפליא – יפריש, או יעשה דבר **פלא**, כי רוב העולם הולכים אחר תאוותם", היינו שלפי פירוש זה "**יפליא**" הוא גם מלשון **פלא!** שכשהאדם מקבל על עצמו לפרוש מתאוות כמו נזיר, או להוציא דברים מעצמו ומהחולין ולהקדישם להקדש, הרי זה דבר **פלא!**

¹⁷ בלק כה,ב.

¹⁸ הלי איסורי ביאה כב,כא.

¹⁹ תיביע וארא ו,יח. זח"ב קצ סע"א. פדריא סמ"ז. יליש ר"פ פינחס. רש"י ב"מ

קיד,ב.

²⁰ פס' יב.

²¹ הזהר עה"פ בפרשת ויגש (מה,טז): "והקול נשמע בית פרעה".

²² בחוקותי כז,ב.

²³ נשא ו,ב.

²⁴ שלח טו,ג.

²⁵ וארא ח,יב.

"תקות" חוט השני – הלכות שבועות??

סיכום הקשר של ההלכה ברמב"ם לפרשת השבוע ולתאריך.

- א. הפלאה – הפרשה, ולשון – פלא.
- ב. לפינחס – פלא נעשה לו.
- ג. ניסי נפלאות חג הגאולה י"ב תמוז – על מסירות נפש פלאית.

* * *

נסתרו דרכיו

א. כשאד"ש הי' בפאריז בשנת תשי"ז, כ-3 חודשים להביא את אמו ולסדר הנסיעה שלה לארה"ב, הוא לקח חדר והי' גר במלון במקום מרוחק ולא בשכונה שגרו רוב אנ"ש (רק בשבת הי' גר עם האמא אצל הרב זלמן ע"ה שניאורסאהן), והדבר הי' לפלא אצל אנ"ש. וסיפר הרה"ח חיים זובנער (בערקע) ע"ה חן, שהרה"ח בן ציון ע"ה שם טוב סיפר שלאחר זמן אנ"ש הבינו זאת ע"פ סיפור שקרה אז:

יום קיץ אחד מאוחר אחרי הצהריים, בקשה האמא של הרבי הרבנית חנה נ"ע את ר' בן ציון, אם יכול להביא דבר מסויים להרבי לדירתו בבית המלון. הר' ב"צ עשה השליחות והלך למלון בשכונה המרוחקת, וכשהלך במזדרון לפני שהגיע לחדרו של אד"ש שמע קול תפילה בדקות ונעימה מיוחדת, וכשפתח הרבי החדר, ראה שהוא בטלית ותפילין, ומתפלל באריכות תפילת שחרית.

והדבר הי' לפלא, כי כבר בצהריים ראה רב"צ את אד"ש שהתפלל במנין תפילת מנחה ב"שטיבעל" שהי' שם ב"פלעצעל", ועכשיו עדיין מתפלל באריכות שחרית!?

ואז הבינו לכאורה פשר הדברים; הרבי עשה עצמו שיראה כמתפלל מנחה עם הציבור, אבל עדיין לא גמר שחרית. וכנראה לכן לקח החדר במלון מרוחק לא בין אנ"ש, שיוכל ל"הסתתר", ו"לעבוד עבודתו" בהסתר בלי מעקב עין אנ"ש.

דברי תורה שנויים בפיו

ב. סיפר הרה"ח שמואל מ"מ שיחי בוטמאן בתכנית הרדיו של "מטה משיח" במוצאי שבת moshiaich in the air (משיח באויר): הרב בוטמן שמע מא' האחים הגבירים הנדיבים רייכמן מטורונטו, אלברט רייכמן, ששמע מאביו.

כשגר אד"ש בפריז בשנות הצדייק נתן שיעור עיוני שבועי בגמרא בביהכניס הנ"ל ב"פלעצעל", ורייכמן האבא גם הי' משתתף קבוע. פעם היו יותר משתתפים מהרגיל ולא היו מספיק גמרות לכולם, וכמה היו צריכים להסתכל בספר אחד.

אד"ש מה"מ נתן את השיעור כרגיל, וקרא את הגמרא ורש"י ותוספות. ורק אחרי השיעור הבחינו שלפני הרבי היתה גמרא מסכת אחרת, ובכל זאת קרא בע"פ את הגמ' ורש"י ותוספות מילה במילה כמו שכתוב, ובלי שאף א' יבחיץ.

הנהגה בצניעות

ג. פעם בנסיעה ארוכה ברכבת שם מעיר לעיר באירופה, ע"י המקום שקיבל אד"ש בכרטיס לשבת שם התיישבה אישה, וכ"ק אד"ש הלך ועמד בקרון ע"י דלת הרכבת, ולמד בעמידה כל הלילה.

כשרות וצניעות

ד. בקשר לסיום ספר קדושה – שמדובר על צניעות וכשרות האכילה, כדאי לספר;

כשהי' אד"ש בפריז הי' לפעמים אוכל במטבח "מסעדה" של א' מחסידי פולין. כשהגיע לשם פעם ראשונה, שאל מי כאן מבשל? ובע"פ הראה על אשתו, ואד"ש שאל האם כל הזמן תמיד הולכת בכיסוי ראש, וכשענו כן, אז הסכים הרבי לאכול שם!

לזכות

ידידנו הרה"ח שמואל שיחי שמואלי להצלחה בכל ענייני הגשמיים והרוחניים ובכל פעולותיו בהפצת היהדות ושלמות העם ושלמות הארץ מתוך הרחבה בריאות אושר ושמחה, תמיד כל הימים ולקבלת פני משיח צדקנו, מיי"ד ממ"ש נאו!

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכניס וביהמ"ד לויבאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

וכן הכח לעשות נדר ושבועה ולעשות דברים להקדש, בא מכח ודרגא של "פלא", שזו דרגא שלמעלה מהשכל וטעם ודעת, מספירת הכתר, וזהו גם הפירוש "שבועה" ו"משביעין אותו" (גם בשי"ן שמאלית) שנותנים בשבע כוחות נפש כח מספירת הכתר שלמעלה מהעולם, שיוכל לקיים הנדר והשבועה בכל מצב. וע"כ גם בפירוש המילה "הפלאה", שזהו השם שנותן הרמב"ם לכל הספר המדבר על כל סוגי השבועות והנדרים, יש בזה שני פירושים; הפלאה מלשון הפרשה, והפלאה מלשון פלא.

פינחס – פלא!

ב. וענין זה מתאים מאוד שלומדים זאת בפרשת פינחס שבה לומדים ע"י השכר שפינחס קיבל על מעשהו ועל קנאותו שהי' באופן של פלא!, גם קנאותו וגם הניסים שנעשו לו, וגם שכר הכהונה שקיבל;

הגמ' בפרק הרואה בברכות²⁶ אומרת: "הרואה פינחס בחלום – פלא נעשה לו" ואומר ע"י רש"י "פלא נעשה לו. כמו שנעשה לפינחס, כדאמרין בסנהדרין²⁷.

ומפרש כ"ק אד"ש באריכות ובפרטיות בלקוטי שיחות" פרשת פינחס²⁸ את דברי הגמ' והמשכס שאין הכוונה רק שבמילה פינחס יש את האות פ' – ר"ת פלא, ואותיות נס (ואפשר לומר גם ח' שמראה על גילוי שלמעלה מהעולם והטבע), כי רש"י לא אומר בגלל האותיות פינחס, אלא בגלל שלפינחס נעשה פלא, ולכן כשרואה פינחס בחלום, ומציאותו של פינחס שהיו לו פלאות כמו שאומרת הגמ' שהרבה ניסים נעשו לו, ובתרגום יונתן בן עוזיאל מונה י"ב ניסים ופלאות, לכן מציאותו של פינחס מראה שיהי' לאדם פלא.

וע"ז שואל אד"ש למה לא כתוב נס נעשה לו כמו שאומר רש"י בסוף פרשת בלק "והרבה ניסים נעשו לו", ועוד למה לא אומרת הגמ' פלאות נעשים לו כי היו הרבה פלאות.

ומפרש אד"ש ש"פלא" הוא מופלא ונעלה גם למעלה מנס; שמביא את האנשים להתפעלות והשתוממות נעלית ביותר. והפירוש "פלא נעשה לו", שזה לא רק הרבה פרטים של פלאות, אלא שכל מציאותו והנהגתו של ה' אליו, היא בבחי' "פלא", באופן מופלא לגמרי מההנהגה הרגילה.

והדבר בא בגלל שהנהגתו של פינחס היתה כולה, כל הזמן, ולא רק בזמן ההוא, באופן מופלא וקנאות למען ה', ולכן זכה שהנהגת ה' אליו תהי' באופן שבכל הפרטים ראו פלאות. ולכן השכר גם באופן "פלא", כי הכהונה באה בגלל ירושה, ולא כשכר.

ג. הדבר קשור לכך שחג הגאולה י"ב-י"ג תמוז הם תמיד בסמיכות לפרשת פינחס כי הנהגתו של הרבי הקודם [שגם בברית מילה שלו וגם חג הגאולה היה בפרשת פינחס ובש"פ פינחס בירך את ברכת הגומלן], היתה בכל הפרטים באופן של מסירות נפש, ולא רק בזמן שהי' נצרך למסירות נפש, אלא כל פרטי הנהגתו כל הזמן, היו באופן של קנאות ונכונות למסירות נפש [שלמעלה ממדידה והגבלה ואפילו על דברים שלא מחוייבים למס"נ ע"פ התורה], ולכן זכה שראו פלאות בקשר לגאולתו.

ובא ללמדנו שגם אצלנו צריכה להיות ההנהגה באופן של קנאות ומסירות נפש בכל הענינים של הפצת התורה והיהדות והמעיינות ואז זוכים לראות את הנפלאות, שזוהי ההנהגה של "פלא נעשה לו" שהפלא מתבטא בכל הפרטים.

מסירת נפש וחג הגאולה – פלא!

ד. ומתאים הדבר שלומדים את ספר הפלאה ברמב"ם ובימי חג הגאולה בפרשת פינחס, וי"ב י"ג תמוז, כנ"ל ש"הפלאה" זה גם מלשון פלא [ומוצאים שבעל המחבר ספר "הפלאה" שמו הרב פינחס (הורוויץ אחיו של ר' שמעלקע מניקלשבורג), כי על שם פינחס קרא לספרו הפלאה, שכנ"ל פירושו גם לשון פלא]. ומחג הגאולה נזכה לגאולה השלימה ע"י מלך המשיח, וגילוי "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות!"

²⁶ ברכות נו, ב.

²⁷ סנהדרין פב, א.

²⁸ לקוטי שיחות ח"ג פרשת פנחס.